

HAYAT

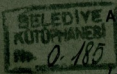
AYDA BİR ÇIKAR FİKİR ve EDEBİYAT MECMUASI

YENİ TERTİP: № 1. İKİNCİ KÂHUN 1930

*Yapanlar, doğuranlar, yaradanlar
yalnız nikbinler, idealistlerdir.
Bedbinler doğuramaz, hayatı idame
edemez, Tarihi yoğuramaz.*

MÜNDERECAT

1 — Başlangıç. 2 — Osmanlı devrinin tarihi. 3 — Fatih ve Namık Kemal. 4 — Tanzimattan cumhuriyete. 5 — Napoléon Bonapart ve Göthe. 6 — Bey Efendiler (Hikâye). 7 — Münekkidin vazifesi. 8 — Beynelmîl Darülfünunlular mahallesi. 9 — İyi bir Berehmenin hikâyesi. 10 — Harf inkılâbımız ve istenoğrafi ihtiyacı. 11 — Copula, mevcut olmak fili. 12 — İktisadî bir mütearife. 13 — İnkılâp ve biz kadınlar. 14 Arapça ve farisîden aldığımız kelimeler hakkında tedkikat. 15 Kitabiyat (Fuzulî) 16 — Faal nüfus istatistiği.

İdare eden: CELÂL NURİ

İSTANBUL, DEVLET MATBAASI

NUSHASI: 20 K.

HAYAT

YENİ TERTİP: No. 1. İKİNCİ KÂNUN 1930

Mecmuamız

Bu nushası ile *Hayat* yeni bir çağa giriyor.

Tecrübemizle anlıyorduk ki memlekette miktarı artan münevverlerin irfanlarını tenmiye için yeni bir vasıtaya, yeni ve yüksek bir mecmuaya ihtiyaçları var. Bu ihtiyaç, beş, altı saat süren bir spordan sonra duyulan bir açlık gibi kendini gösteriyordu. Evet! Ulu Gazinin ulu himmeti ile pek yerinde bir inkılâp oldu. Garplılığa pürüzsüz olarak iştirak ettik. Yeni ilimleri, yeni medeniyeti gönül hoşluğu ile temessül etmek istiyoruz. İşte, mekteplerimiz bu istikamet dahilinde tensik edilmektedir.

Bir de garbın cereyanlarını, ilmî, fikrî tekâmüllerini takip etmek, kendi mes'elelerimizi de o metotlar içinde tetkik etmek gerek. Bu maksatla dır ki *Hayat* bir yüksék kültür mecmuası haline koymayı düşündük.

Öyle bir mecmua ki gayesi bilmiyenleri okutmak değil, bilenleri, yüksek tahsil, hiç olmazsa orta tahsil görenleri cereyanlardan haberdar etmektir,

Memleketimizde böyle bir tabakanın mevcudiyetine iman edenlerdeniz. Frasızca çıkan ehemmiyetli bir Paris mecmuasının Türkiyede ve bilhassa İstan-

bulda 700 abonesi olduğunu münteşir ve resmî bilânçosunda gördük. Demek ki okuyanlarımız eksik değil. Bunların ekseriyeti umumî hareketleri Avrupa matbuatından takip ediyor bile farzetsek gene memleketimizde bir ve hatta bir kaç irfan risalesine lüzum var; çünkü, kendi risalelerimiz mes'eleleri millî ve vatanî noktalardan tetkik ederler. Münevverler tebbulerinin neticelerini bizim mecmualarımızda neşredebilirler. Ve, bizim de, umumî irfana karışmak için vasıtalarımız olduğu taayyün eder.

İşte, bu maksatlarla, şimdiye kadar elinden gelen hizmeti ifa etmiş olan *Hayat* ı biliş erbabı tarafından gösterilen lüzuma mebni Avrupanın, Amerikanın yüksek seviyeyi vikayeye çalışan mevkut matbuatı haline koymak istiyoruz.

Aziz emellerimizden biri de muharrirlerimizle sevgili karilerimiz arasında adeta aile rabitaları tesis etmektir. Bütün karilerimizi mecmuamıza güzel, tetkikli, orijinâl, ciddî yazılar yazmaya davet ederiz. Esasî yazılarımız sipariş üzerine kaleme alınmıştır, Mekalelerimiz bir programa tabidir. Kendilerinde bu yolda çalışmağa kabiliyet ve hatta istek görenler bizimle istişareden müstefit olabilirler.

Daha bariz bir kelime ile gayemizi ifade edelim: *Hayat*, sürüm maksadı ile seviyeyi indirmekten ürken bir gazetedir.

* * *

Düşmanlarımız, yahut türkû bilmiyenler milleti-mize bir takım nakısalar atfetmektedirler. Gazinin Türkiyesi, Cumhuriyet Türkiyesi tevali eden askerî ve medenî zaferleri ile bu isnatları her gün tekzip ediyor.

Türk milletinin beşerî faaliyetlerin her birinde muvaffak olmak için kabiliyeti vardır.

Fena rejimler, kötü idareler, istibdat, bu kabiliyetleri bir müddet için küsufa uğratabilir. Türk milletinin umumî ve şe'nî medeniyete iştirak edeme-

mesi beynelmilel ilmin vücuda gelmesinde âmil olamaması kabiliyetin mevcut olmamasından değil, tabi bulunduğu rejimin redaetindendi:

Bu kabiliyetin varlığını Mustafa Kemal hadsi ile, intikali ile anladı ve maziyi bunun için, bir Bastille gibi yıktı.

İsveç milleti böyle değil mi idi? On ikinci Karl'a kadar sergüzeştler peşinde koşan isveçliler, o hayatta gösterdikleri meziyetleri ilim, irfan, san'at, iktisat sahalarında ibraz ettiler. Bu gün İsveçliler kadar medenî milletler vardır, fakat İsveçlilerden daha medenî bir kavım yoktur.

Gazi, işte, aziz milletine bu yolu gösteriyor.

Hepimizin bu hedefe doğru gitmemiz farzdır. Milletimizin büyüklüğünü, her dakika, irfan sahasında kazanacağımız bir zaferle ispat edebiliriz.

Garp ile Türkiyenin seviyesini tevzin yarım asırlık bir iştir.

1868 de karanlıklar içinde boğuşan hiç bir yerle ihtilâtlı olmayan Day - Nippon (Japonya) garp alât ve edevatını aldı; 1894 te kocaman Çini, 1905 de Çin'den kocaman Rusyayı yendi. O memlekette 3 milyon nusha satan gazeteler çıkıyor. Fabrikalar ve Darülnununlar bir biri ile yarış ediyorlar.

Bu tekâmül yarım asırlık bir iştir.

Asır sonuna gelmeden' Meriç ile Ararat arasında, Akdeniz, Karadeniz ve Adalardenizinin öpüştüğü yerlerde kırk milyon fertten mürekkep bir türk milleti, Garp ülkeleri derecesinde mamur bir Türkeli yaratmak ve o hey'etle beşerin irfanına, medeniyyetine olan borcumuzu ödemek emelile çalışalım.

Gazinin ettiği himmete millet ancak böyle muka-bele edebilir.

Hayat, yapılmakta olan bu saraya bir çivi ilâve ederse bahtiyardır.

• • •

Hayat, İsmet Paşa gibi çelik azimli, geniş fikirli, uzun görüşlü büyük bir devlet adamının hükûmet

reisliği ve Cemal Hüsuü Bey gibi genç, dinç, pür-iradet, pürzekâ bir ideal ve faaliyet sahibinin Maarif vekâleti hengâmında çalışmğa başladığı için pek mes'uttur, eşref saatte doğmuştur.

İstediğimiz gibi çalışabilmek için bize bu müsait irfan zeminini hazırlayan hükûmete ve hükûmetin irfana ait gayesinin tahakkukuna nıgehban olan Cemal Hüsnü Bey Efendiye samimî teşekkürlerimizi takdim ile işe başlarız.

Hayat

Osmanlı devrinin tarihi

Osmanlı devri altı yüz sene sürdü; bu altı asırdır devrin tarihi yazılamadı. Felsefî, yüksek bir tarihten bahsetmiyorum. İmparatorluğun « menkıbe-vî — “anecdotique „ tam bir tarihi bile yok.

Daha ileriye gidebilir miyim? Türk olmayanlardan Von Hammer, Zinkeisen, Yorga gibi müverrihler bu tarihi yarım yamalak tedvin etmişler, bunların bile mazbut tercümeleri yapılamadı; Ata Beyin himmeti yarıda kaldı.

Bir az daha mütevazî olayım mı? Osmanlı tarihinin bir bibliyografyasını olsun temin edemedik. Osmanlıların münasebette bulundukları milletler bu münasebetleri acaba nasıl kaydetmişlerdir? Avusturya, Macar, Leh, Venedikliler bizimle olan münasebetlerini nasıl yazmışlar? Bu bapta muhit ve mazbut hiçbir bilgimiz olmasa gerektir.

Elde gezen Vak'anüvis ve müverrih eserleri bazı kimselerin ve bilhassa cazip fıkraların tekrarından ibarettir.

Son vukuatnameler ise (tip : Cevdet tarihi) bir